

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΑΠΑΤΗΣ ΤΩΝ ΔΡΑΣΕΩΝ ΤΟΥ ΤΑΜΕΙΟΥ ΑΝΑΚΑΜΨΗΣ

- Σεπτέμβριος 2021 -

Περιεχόμενα

1. Εισαγωγή.....	3
2. Σκοπός και Στόχοι της Στρατηγικής κατά της Απάτης.....	4
3. Αξιολόγηση Κινδύνων Απάτης.....	8
4. Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου.....	9

1. Εισαγωγή

Το παρόν έγγραφο αποτελεί την Στρατηγική κατά της Απάτης στις δράσεις του Ταμείου Ανάκαμψης.

Η Ειδική Υπηρεσία Συντονισμού Ταμείου Ανάκαμψης (ΕΥΣΤΑ) του Υπουργείου Οικονομικών είναι υπεύθυνη για τη διαμόρφωση Στρατηγικής για την καταπολέμηση της διαφθοράς και της απάτης κατά την υλοποίηση των Δράσεων του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας.

Η Στρατηγική κατά της Απάτης στα Έργα του Ταμείου Ανάκαμψης θέτει συγκεκριμένους στόχους και έχει χρονικό ορίζοντα δύο έτη.

Η Στρατηγική κατά της Απάτης αναδεικνύεται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή ως βασικός πυλώνας διασφάλισης των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης.

Γενικός στόχος της στρατηγικής καταπολέμησης της απάτης για την Ευρωπαϊκή Επιτροπή είναι η βελτίωση της πρόληψης, της ανίχνευσης και των όρων διεξαγωγής των ερευνών για υποθέσεις απάτης, καθώς και η εξασφάλιση επαρκούς επανόρθωσης και αποτροπής χάρη σε αναλογικές και αποτρεπτικές κυρώσεις, και η εφαρμογή δίκαιων διαδικασιών, ιδίως με την καθιέρωση στρατηγικών κατά της απάτης σε επίπεδο Υπηρεσιών της Επιτροπής και Κρατών-Μελών, οι οποίες να σέβονται και να αποσαφηνίζουν τις διαφορετικές ευθύνες των διαφόρων εμπλεκομένων.

Το άρθρο 325 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής καλεί την Επιτροπή και τα Κράτη-Μέλη να καταπολεμούν την απάτη και οιαδήποτε άλλη παράνομη δραστηριότητα κατά των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης.

Η Ειδική Υπηρεσία Συντονισμού του Ταμείου Ανάκαμψης (ΕΥΣΤΑ) του Υπουργείου Οικονομικών αποτελεί κομβικό σημείο για δράσεις του Ταμείου Ανάκαμψης.

Στο πλαίσιο αυτό, η ΕΥΣΤΑ παρακολουθεί συστηματικά τις απαιτήσεις που τίθενται για το θέμα καταπολέμησης της απάτης και είναι υπεύθυνη για την κατάρτιση και εκπόνηση της Στρατηγικής κατά της Απάτης, σε στενή συνεργασία με τους αρμόδιους εθνικούς φορείς καταπολέμησης της απάτης και διαφθοράς.

2. Σκοπός και Στόχοι της Στρατηγικής κατά της Απάτης

2.1 Σκοπός και Άξονες της Στρατηγικής. Σύστημα Διαχείρισης Απάτης

Η Στρατηγική έχει ως βασικούς άξονες την πρόληψη, την ανίχνευση και την αποτελεσματική απόκριση, θέτει στόχους και εξειδικεύεται με περαιτέρω ενέργειες, όπου απαιτείται.

Κύριοι στόχοι της ανωτέρω Στρατηγικής είναι:

(α) η ενίσχυση ηθικής κουλτούρας,

(β) η αποτελεσματική συνεργασία μεταξύ των αρμόδιων Εθνικών Αρχών, δηλαδή τόσο των αρμόδιων φορέων για τη διαχείριση, την παρακολούθηση και τον έλεγχο, όσο και των θεσμικών οργάνων με αντικείμενο την ανίχνευση και την καταπολέμηση της απάτης,

(γ) η αποτελεσματική συνεργασία με τους αρμόδιους εξωτερικούς φορείς, εστιαζόμενη κυρίως στην ορθή και έγκαιρη πληροφόρηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και ειδικά της OLAF, αλλά και στην ανταλλαγή πληροφοριών και πρακτικών μεταξύ των αρμόδιων αρχών της ΕΕ και των αρμόδιων ελληνικών αρχών,

(δ) η ενίσχυση της διαφάνειας, ήτοι η διάθεση της πληροφόρηση για την αξιοποίηση των πόρων του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας σε όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη (stakeholders), και η αξιοποίηση των δυνατοτήτων που παρέχουν τα σύγχρονα πληροφορικά συστήματα, προκειμένου να επιτραπεί ο έλεγχος και η ανάλυση στοιχείων που είναι σημαντικά για την πρόληψη, ανίχνευση και καταπολέμηση της διαφθοράς και της απάτης, και

(ε) η ενίσχυση του Συστήματος Διαχείρισης και Ελέγχου (ΣΔΕ) του ΤΑΑ, η ανατροφοδότηση και η συνεχής βελτίωση αυτού, ώστε να επιτυγχάνονται η πρόληψη της απάτης, η ανίχνευσή της, και η σωστή και έγκαιρη απόκριση σε αυτήν.

Για να επιτευχθεί ο σκοπός και οι άξονες της Στρατηγικής, κρίνεται σκόπιμο η Στρατηγική να βασίζεται σε ένα Σύστημα το οποίο θα λειτουργεί ως ο βασικός αναχαιτιστικός μηχανισμός για τη μείωση της ευκαιρίας διάπραξης απάτης στις δράσεις του Ταμείου Ανάκαμψης.

Τα επιμέρους στοιχεία του Συστήματος είναι:

Σχεδιασμός. Η αποτελεσματική αντιμετώπιση των κινδύνων έγκειται αφενός στο σωστό προσδιορισμό τους ανά κρίσιμη διεργασία/ λειτουργική περιοχή του Συστήματος Διαχείρισης και Ελέγχου αφετέρου στο σωστό και αποτελεσματικό τρόπο διαχείρισής τους. Τα βασικά βήματα σε μία τέτοια διαδικασία είναι:

- Ο προσδιορισμός των κρίσιμων διεργασιών
- Η αναγνώριση των κινδύνων (ανά κρίσιμη διεργασία)
- Η αξιολόγηση - επιλογή των σοβαρότερων κινδύνων
- Ο καθορισμός στόχων σε σχέση με τον περιορισμό των κινδύνων αυτών σε ένα ανεκτό/ αποδεκτό επίπεδο και τα αντίστοιχα σχέδια δράσης.

Στη διαδικασία αυτή, σημαντική βοήθεια μπορεί να προσφέρει το εργαλείο *Αυτο-αξιολόγησης Κινδύνων Απάτης*. Το εργαλείο αυτό πρόκειται να χρησιμοποιείται σε περιοδική βάση, καθώς

επισημαίνει τους κινδύνους ανά διεργασία, αποτυπώνει την παραπάνω μεθοδολογία και προτείνει αντίστοιχα μέτρα αντιμετώπισης.

Το Σύστημα πρέπει να αντανακλά τους στόχους και τη νοοτροπία κατά της απάτης, όμως σημαντικό είναι να περιγράφει το πώς αυτά μεταφράζονται σε ρόλους και ευθύνες του προσωπικού στα διάφορα επίπεδα οργάνωσης. Στην πράξη, αυτό σημαίνει ότι θα πρέπει:

- να έχει γίνει η κατάλληλη κατανομή ρόλων
- οι υπευθυνότητες και αρμοδιότητες να είναι *σαφώς καθορισμένες, διακριτές και τεκμηριωμένες*. Όλοι όσοι εμπλέκονται πρέπει να γνωρίζουν ποιος είναι αρμόδιος για κάθε πτυχή της διαχείρισης, ποιος ο ρόλος του, ποιο το εύρος δράσης του, αλλά και ποια είναι τα επίπεδα αναφοράς/επίβλεψης/συνεργασίας (ποιος αποφασίζει, τι και πότε).
- να εξασφαλίζεται η διαθεσιμότητα του κατάλληλου προσωπικού τη στιγμή (ή το χρονικό διάστημα) που πρέπει να γίνουν συγκεκριμένες ενέργειες.

Εφαρμογή και Λειτουργία. Το σύστημα πρέπει να λειτουργεί σωστά και αποτελεσματικά.

- *Διεργασίες που σχετίζονται με τους κινδύνους.* Ο προσδιορισμός των διεργασιών που θα πρέπει να καλύπτονται από τεκμηριωμένες διαδικασίες και ο καθορισμός του τρόπου με τον οποίο αυτές οι διεργασίες θα πρέπει να ελέγχονται, είναι βασικός παράγοντας στην ανάπτυξη και εφαρμογή ενός αποτελεσματικού Συστήματος που θα προλαμβάνει και θα ανιχνεύει την απάτη.

Όπως αναφέρθηκε, το εργαλείο αυτο-αξιολόγησης στηρίζεται σε 4 διεργασίες-κλειδιά που ταυτίζονται σε ένα μεγάλο βαθμό με τις ήδη καθορισμένες λειτουργικές περιοχές του Συστήματος Διαχείρισης και Ελέγχου (ΣΔΕ) για δράσεις του Ταμείου Ανάκαμψης. Σε αυτές τις διεργασίες θα πρέπει να εισαχθούν συγκεκριμένες ενέργειες, υπευθυνότητες και σημεία ελέγχου ώστε να καλύπτονται τα θέματα απάτης, ενώ αν απαιτείται, θα ενταχθούν και νέες γραπτές διαδικασίες.

- *Εκπαίδευση/ ευαισθητοποίηση ανθρώπινου δυναμικού.* Το σύστημα δεν μπορεί να λειτουργήσει σωστά, αν δεν εξασφαλιστεί η εκπαίδευση και η ευαισθητοποίηση του προσωπικού που εμπλέκεται στη διαχείριση και έλεγχο των συγχρηματοδοτούμενων προγραμμάτων/έργων. Η στάση του προσωπικού απέναντι στο όλο εγχείρημα είναι συνήθως και ο καθοριστικός παράγοντας που κρίνει την επιτυχία ή όχι της εφαρμογής ενός Συστήματος. Η ευαισθητοποίηση συνδέεται με την κατανόηση, την ενθάρρυνση, και τελικά την αλλαγή νοοτροπίας. Η εκπαίδευση, η πληροφόρηση, η σωστή εσωτερική επικοινωνία και η εξασφάλιση της ενεργούς συμμετοχής των εργαζομένων, η παροχή σε αυτούς των κατάλληλων πόρων, και η σαφής κατανομή αρμοδιοτήτων (στοιχεία που θέτει το ίδιο το Σύστημα) αποτελούν τα βασικότερα μέσα.

Η εκπαίδευση πρέπει να παρέχεται σε τακτική βάση και να καλύπτει τουλάχιστον τα ακόλουθα θέματα:

- τον ορισμό της απάτης
- την πολιτική κατά της απάτης και την ηθική συμπεριφορά
- τους ρόλους και τις υπευθυνότητες που θα αναληφθούν

- το πώς αναγνωρίζονται/ εντοπίζονται οι κίνδυνοι απάτης
- το πώς ανιχνεύονται και αναφέρονται τα ύποπτα περιστατικά
- τη χρήση πληροφορικών εργαλείων.
- **Επικοινωνία [εσωτερική/ εξωτερική].** Σημαντικό στοιχείο επίσης είναι η επικοινωνία της κατάλληλης πληροφορίας στο εσωτερικό και εξωτερικό περιβάλλον, καθώς αυτό μπορεί να συμβάλει:
 - στο να μεταδοθεί ευρέως το μήνυμα κατά της απάτης
 - στην καλή δημόσια εικόνα των Υπηρεσιών ως προς το χειρισμό των θεμάτων απάτης
 - στην αποσαφήνιση και κατανόηση διαδικασιών και μέτρων
 - στη διευκόλυνση της καθημερινής εργασίας του προσωπικού
 - στην ενεργοποίηση της συμμετοχής τους
 - στην ενίσχυση της διαφάνειας, δηλ. της διαθεσιμότητας πληροφοριών και στοιχείων, τα οποία μπορούν να ελεγχθούν, να συγκριθούν και να αναλυθούν για την πρόληψη και πάταξη της απάτης.

Στο πλαίσιο αυτό, είναι σημαντικό να μεταφέρεται και να αξιοποιείται η γνώση και εμπειρία για περιπτώσεις απάτης που είχαν ανιχνευθεί στο παρελθόν.

- **Τεκμηρίωση.** Η τεκμηρίωση παρέχει τις αντικειμενικές αποδείξεις ότι ένα Σύστημα Διαχείρισης έχει καταγραφεί και υποστηρίζεται από γραπτά στοιχεία. Μπορεί να περιλαμβάνει:
 - τη δήλωση κατά της απάτης
 - γραπτές διαδικασίες και αρχεία που αφορούν στους κινδύνους απάτης
 - το εργαλείο αυτο-αξιολόγησης
 - δεδομένα σε φυσική ή/και ηλεκτρονική μορφή
 - έγγραφα που καθορίζονται ως αναγκαία για την αποτελεσματική σχεδίαση, λειτουργία και έλεγχο των κρίσιμων διεργασιών
 - αποδεικτικά στοιχεία για υπόνοιες απάτης.

Παρακολούθηση-Ανίχνευση. Από τη στιγμή που το Σύστημα αρχίσει να εφαρμόζεται, πρέπει να εξασφαλιστεί η παρακολούθησή του, η οποία εκτός από την επιβεβαίωση της ορθής εφαρμογής, μπορεί να οδηγήσει και στην ανίχνευση περιπτώσεων απάτης. Βασικά επιμέρους στοιχεία είναι τα εξής:

- **Εσωτερικός Έλεγχος / έλεγχοι.** Οι τεχνικές πρόληψης εστιάζουν στο να μειωθούν οι ευκαιρίες για τη διάπραξη μίας απάτης, μέσω της εφαρμογής ενός ισχυρού εσωτερικού συστήματος ελέγχου που σε συνδυασμό με μία δομημένη αξιολόγηση κινδύνου, θα εστιάζει στην αποτελεσματική μείωση των κινδύνων απάτης και διαφθοράς.
- **Παρακολούθηση Δεδομένων.** Στο πλαίσιο του Συστήματος, πρέπει να εξασφαλίζεται η παρακολούθηση σε τακτική βάση κάποιων στοιχείων-κλειδιά στις διεργασίες, τα οποία μπορεί να έχουν σημαντική επίπτωση σε θέματα απάτης και για αυτό απαιτείται η συλλογή, καταγραφή και επεξεργασία δεδομένων. Ενδεικτικά, είναι

σημαντική η παρακολούθηση κάποιων δεικτών κινδύνου που, ως «κόκκινες σημαίες», μπορεί να υποδείξουν έγκαιρα την πιθανότητα μίας ύποπτης δραστηριότητας.

Στο πλαίσιο αυτό, δύναται να εξεταστεί η χρήση της πιο πρόσφατης έκδοσης του εργαλείου ARACHNE, το οποίο περιλαμβάνει δείκτες κινδύνου και προειδοποιήσεων (alerts), που μπορεί να παρακολουθεί μία Υπηρεσία ώστε να μπορεί να αναγνωρίζει τα έργα ή τους Δικαιούχους με το μεγαλύτερο κίνδυνο.

- *Παρακολούθηση των μέτρων κατά της απάτης.* Η παρακολούθηση εφαρμογής των μέτρων που λαμβάνονται πρέπει να αποτελεί επίσης μία συνεχή διαδικασία.
- *Παρακολούθηση αλλαγών σε δραστηριότητες,* καθώς τροποποιήσεις σε διεργασίες του Συστήματος, μπορεί να οδηγήσουν σε εξέταση νέων παραμέτρων και επαναξιολόγηση κινδύνων και μέτρων.
- *Αναφορές-Reporting.* Στοιχείο-κλειδί για την πρόληψη και την ανίχνευση της απάτης είναι η καθιέρωση των κατάλληλων μηχανισμών, που πρέπει:
 - να διευκολύνουν την αναφορά υπόνοιας απάτης, αλλά και την αναφορά πιθανών αδυναμιών του ίδιου του Συστήματος
 - να εξασφαλίζουν τη συνεργασία με τις αρμόδιες αρχές.

Στο πλαίσιο αυτό, είναι σημαντικό να εξασφαλιστεί ότι το προσωπικό κατανοεί:

- ποιος μπορεί να κάνει σχετικές αναφορές και σε ποιον
- ποιες διαδικασίες πρέπει να ακολουθήσει και ποια αποδεικτικά στοιχεία πρέπει να έχει,
- αλλά και να εξασφαλιστεί ότι αυτό μπορεί να γίνει με ασφάλεια/εμπιστευτικότητα.

Το Σύστημα πρέπει να ανταποκρίνεται σωστά και έγκαιρα σε θέματα απάτης.

- Όταν εντοπιστεί μία αδυναμία στο ίδιο το Σύστημα, ΕΥΣΤΑ θα πρέπει να προβεί στις απαραίτητες διορθωτικές ενέργειες.
- Στην περίπτωση που ανιχνευθεί και αναφερθεί υπόνοια απάτης, το θέμα πρέπει να προωθηθεί στις αρμόδιες εθνικές αρχές έρευνας ή/ και διαφθοράς και να γίνει η σχετική ενημέρωση της OLAF
- Στην περίπτωση δε που η αναφορά ενός περιστατικού γίνεται μετά από καταγγελία, θα προβλεφθεί Συντονιστικός Μηχανισμός Εξέτασης πριν την προώθησή της για περαιτέρω έρευνα.

Το αποτέλεσμα της έρευνας από τις αρμόδιες αρχές μπορεί να οδηγήσει σε διαδικασία δίωξης.

3. Αξιολόγηση Κινδύνων Απάτης

Ένα από τα σημαντικότερα μέσα για την πρόληψη της απάτης είναι η αναγνώριση και αξιολόγηση των κινδύνων που σχετίζονται με αυτήν, δηλαδή των καταστάσεων που δύναται να ευνοήσουν την εμφάνιση απάτης σε διάφορες δραστηριότητες.

Διεργασίες, όπως:

- Την ακρίβεια των δηλωθέντων ορόσημων και στόχων σε επίπεδο επενδύσεων και μεταρρυθμίσεων
- Την έγκριση των έργων
- Την υλοποίηση των έργων
- Το αίτημα πληρωμής
- Την εφαρμογή των διαδικασιών αντιμετώπισης απάτης
- Τις απευθείας αναθέσεις της ΕΥΣΤΑ μέσω Τεχνικής Βοήθειας

Οι διεργασίες αυτές ταυτίζονται σε μεγάλο βαθμό με τις ήδη καθορισμένες λειτουργικές περιοχές του Συστήματος Διαχείρισης και Ελέγχου.

Σημαντικό μέσο για την αξιολόγηση κινδύνων απάτης δράσεις του Ταμείου Ανάκαμψης πρόκειται να είναι το εργαλείο *Αυτο-αξιολόγησης Κινδύνων*. Το εργαλείο αυτό επισημαίνει τους συνηθεις κινδύνους ανά κρίσιμη διεργασία, και δίνει τη δυνατότητα αξιολόγησής τους. Το τελικό αποτέλεσμα είναι ο προσδιορισμός των κινδύνων για τους οποίους κρίνεται ότι δεν έχουν γίνει ακόμη αρκετά για να περιοριστεί η πιθανότητα εκδήλωσης ή η επίπτωσή τους σε ένα αποδεκτό/ ανεκτό επίπεδο. Αυτό αποτελεί και τη βάση για την απόκριση σε κάθε κίνδυνο, με την επιλογή αποτελεσματικών και αναλογικών μέτρων κατά της απάτης από μία λίστα προτεινόμενων μέτρων ελέγχου (που έχει ήδη προετοιμαστεί και εισαχθεί στο εργαλείο). Επιπλέον, εξετάζεται η χρήση πληροφορικών εργαλείων, όπως το εργαλείο εκτίμησης κινδύνου ARACHNE.

Η χρήση του εργαλείου Αυτο-αξιολόγησης Κινδύνων Απάτης αποτελεί μία δυναμική διαδικασία. Στην παρούσα φάση, αξιοποιείται ως εργαλείο επισκόπησης των διαδικασιών του ΣΔΕ που θα αναδείξει τους σοβαρούς κινδύνους και την ανάγκη λήψης μέτρων για την αντιμετώπισή τους.

4. Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου

Η δομή του Συστήματος περιλαμβάνει τις Αρχές/φορείς που αναλαμβάνουν τις αρμοδιότητες διαχείρισης, και ελέγχου όπως προσδιορίζονται με την Υπουργική Απόφαση 119126/ΕΞ2021 (ΦΕΚ Β'4498/29-9-2021):

- Η Υπηρεσία Συντονισμού: Η Ειδική Υπηρεσία Συντονισμού Ταμείου Ανάκαμψης (ΕΥΣΤΑ) του Υπουργείου Οικονομικών του άρθρου 271 του ν. 4738/2020 (Α' 207) που είναι αρμόδια για την παρακολούθηση και τον συντονισμό της υλοποίησης των Δράσεων και Έργων τα οποία χρηματοδοτούνται με πόρους του Ταμείου Ανάκαμψης και συνιστά το αποκλειστικό εθνικό σημείο επικοινωνίας με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή για τους σκοπούς του ΤΑΑ.
- Το Υπουργείο Ευθύνης: το καθ' ύλην αρμόδιο Υπουργείο για την παρακολούθηση της υλοποίησης και συντονισμό των Δράσεων και Έργων που έχουν περιληφθεί στο ΕΣΑΑ, όπως δύναται να εξειδικευτεί με απόφαση του αρμόδιου Υπουργού για την Υπηρεσία Συντονισμού.
- Ο Φορέας υλοποίησης: δημόσιος ή ιδιωτικός φορέας που έχει ορισθεί από το αρμόδιο Υπουργείο Ευθύνης και έχει την αρμοδιότητα να υλοποιήσει την οικεία Δράση ή / και Έργο. Το Υπουργείο Ευθύνης δύναται να είναι και Φορέας υλοποίησης. Ο Φορέας υλοποίησης μπορεί να διαφέρει για κάθε ένα από τα Έργα της εκάστοτε Δράσης, ενώ δύναται να αναθέτει μέρος ή σύνολο της άσκησης των αρμοδιοτήτων σε τρίτο.
- Ο Ανεξάρτητος Ελεγκτής: ο ορκωτός ελεγκτής λογιστής ή η ελεγκτική εταιρεία όπως ορίζονται στο άρθρο 2 του ν. 4449/2017 (Α' 7) που είναι εγγεγραμμένοι στο Δημόσιο Μητρώο του άρθρου 14 του ν. 4449/2017.

Οι Αρχές/ φορείς που έχουν ορισθεί στο πλαίσιο του ΣΔΕ εφαρμόζουν συγκεκριμένες Διαδικασίες, ώστε να διασφαλίζεται η χρηστή δημοσιονομική διαχείριση των πόρων του Ταμείου Ανάκαμψης. Οι Διαδικασίες αυτές συνοδεύονται από τυποποιημένα έντυπα και οδηγούς. Το σύνολο αυτών των εγγράφων αποτελεί το «Εγχειρίδιο Διαδικασιών ΣΔΕ» το οποίο παρέχεται προς εφαρμογή σε όλες τις Αρχές/ φορείς.

Στο «Εγχειρίδιο Διαδικασιών ΣΔΕ» έχουν συμπεριληφθεί Διαδικασίες και μέτρα για την πρόληψη και καταπολέμηση της απάτης που αποσαφηνίζουν λειτουργικές ροές, μηχανισμούς και αρμοδιότητες. Συγκεκριμένα, στο Εγχειρίδιο περιλαμβάνονται:

- Η Διαδικασία Αξιολόγησης Κινδύνων Απάτης για την εφαρμογή της οποίας χρησιμοποιείται το Εργαλείο Αξιολόγησης Κινδύνων Απάτης. Η Διαδικασία:
 - προβλέπει τη συγκρότηση ομάδας Αξιολόγησης Κινδύνων Απάτης, αλλά και τον ορισμό ενός Υπεύθυνου για θέματα Απάτης στην ΕΥΣΤΑ
 - καθορίζει την έναρξη και τη συχνότητα της αξιολόγησης κινδύνων απάτης
 - περιγράφει τα βήματα για την αξιολόγηση αυτή, η οποία καλύπτει τις κρίσιμες διεργασίες του ΣΔΕ και καταλήγει σε προτάσεις για τη λήψη μέτρων
 - προβλέπει ότι κατά τη διαδικασία αξιολόγησης συνεκτιμώνται, εκτός από τα προκαθορισμένα στοιχεία του Εργαλείου και άλλα στοιχεία που τηρούνται σε σχετικά αρχεία, όπως τυχόν αναφορές υπονοιών απάτης
 - προβλέπει ότι σε περίπτωση απόφασης για τη λήψη μέτρων πρόληψης και

καταπολέμησης της απάτης, καθορίζεται ο υπεύθυνος και το χρονοδιάγραμμα υλοποίησής τους, ενώ εξασφαλίζεται η συστηματική παρακολούθησή τους.

- Διαδικασίες Ένταξης, Προέγκρισης Διακήρυξης, Έγκρισης Σύμβασης και Ελέγχου Ανεξάρτητου Ελεγκτή μέσω των οποίων διασφαλίζεται η πρόληψη, η έγκαιρη ανίχνευση αστοχιών, ο εντοπισμός παρατυπιών συμπεριλαμβανομένων αυτών που ενέχουν ενδείξεις απάτης και προσδιορίζονται απαιτούμενες διορθώσεις/ανακτήσεις. Κατά τη διενέργεια των παραπάνω Διαδικασιών, για την ανίχνευση ενδείξεων απάτης αξιοποιούνται οι κατευθύνσεις και οι οδηγίες που περιλαμβάνονται στα έγγραφα της ΕΕ για τις κόκκινες σημαίες και την ανίχνευση ύποπτων περιστατικών.
- Η Διαδικασία *Εξέτασης ενδείξεων απάτης*, η οποία εφαρμόζεται σε περίπτωση ένδειξης απάτης, δηλαδή όταν εντοπίζεται παρατυπία που εκτιμάται ότι υποκρύπτει *πρόθεση*. Η Διαδικασία αυτή, περιγράφει τις ενέργειες εξέτασης/διερεύνησης της υπόθεσης και την τεκμηρίωση του αποτελέσματος από τη ΕΥΣΤΑ, καθώς και τις ενέργειες που πρέπει να γίνουν, όταν η διερεύνηση αυτή καταλήξει σε υπόνοια απάτης και κυρίως:
 - την προώθηση του φακέλου της υπόθεσης στην ΕΑΔ/AFCOS, προκειμένου να τη διαβιβάσει στις αρμόδιες εθνικές Αρχές (έρευνας ή δικαστικές)
 - την αναφορά της υπόνοιας απάτης στην ΕΕ
 - την υιοθέτηση προληπτικών και διορθωτικών μέτρων.
- Η Διαδικασία Διαχείρισης καταγγελιών, η οποία συνοδεύεται από αναλυτικό διάγραμμα ροής και περιγράφει με σαφήνεια όλο το μηχανισμό που σχεδιάστηκε για τη διαχείριση καταγγελιών (εμπλεκόμενες Αρχές/ φορείς, τρόπος χειρισμού και ενέργειες που γίνονται κατά περίπτωση, ενημέρωση για την έκβαση κάθε υπόθεσης). Αρμόδια Εθνική Αρχή υποδοχής είναι η ΕΑΔ/ AFCOS.

Η εφαρμογή των Διαδικασιών του ΣΔΕ υποστηρίζεται από το Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα Ταμείου Ανάκαμψης (ΟΠΣ ΤΑ), το οποίο αποτελεί, κεντρικό εργαλείο διαχείρισης αλλά και μέσο ηλεκτρονικής ανταλλαγής δεδομένων μεταξύ όλων των εμπλεκόμενων Αρχών/ φορέων. Στο ΟΠΣ ΤΑ καταχωρίζονται όλα τα απαραίτητα στοιχεία για τις δράσεις του Ταμείου Ανάκαμψης, καθώς και δεδομένα που αφορούν στις Διαδικασίες του ΣΔΕ.

Στην πρόληψη και καταπολέμηση της απάτης στις δράσεις του Ταμείου Ανάκαμψης συμβάλλουν *ελεγκτικοί μηχανισμοί*, όπως:

- Η Επιτροπή Δημοσιονομικού Ελέγχου (Ε.Δ.ΕΛ.), είναι αρμόδια για τον έλεγχο του μηχανισμού ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, σύμφωνα με τα άρθρα 189 έως και 193 του ν. 4820/2021 (Α' 130). Στο πλαίσιο αυτό η Ε.Δ.ΕΛ.:
 - Καταρτίζει στρατηγική έλεγχου (η «Στρατηγική Ελέγχου»), για όλη την περίοδο

εφαρμογής του ΕΣΑΑ, στην οποία παρουσιάζεται και τεκμηριώνεται ο σχεδιασμός των ελέγχων για την επαλήθευση της αποτελεσματικής λειτουργίας του ΣΔΕ, την επίτευξη των Οροσήμων και Στόχων και τη νομιμότητα και κανονικότητα των δαπανών των Δράσεων και των Έργων. Ειδικότερα, η Στρατηγική Ελέγχου περιλαμβάνει τις μεθόδους Ανάλυσης Κινδύνου και Δειγματοληψίας για το σχεδιασμό των ελέγχων βάσει προτεραιοτήτων, τη μεθοδολογία ελέγχου που θα χρησιμοποιηθεί και τους ανθρώπινους πόρους που θα διατεθούν για την υλοποίηση των ελέγχων και των ελεγκτικών εργασιών. Η Στρατηγική Ελέγχου δύναται να επικαιροποιείται σε ετήσια βάση με σκοπό την εξειδίκευση του βραχυχρόνιου σχεδιασμού των ελέγχων ή/και την αναθεώρηση της ελεγκτικής προσέγγισης.

- Διασφαλίζει την υλοποίηση των ελέγχων που περιλαμβάνονται στη Στρατηγική Ελέγχων, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο Εγχειρίδιο Ελέγχου της Ε.Δ.ΕΛ.
 - Συντάσσει τη σύνοψη των σχετικών ελέγχων που προβλέπεται στην υποπερ. ii της περ. γ) της παρ. 2 του άρθρου 22 του Κανονισμού και συνοδεύει κάθε Αίτημα Πληρωμής.
 - Συντάσσει έκθεση αξιολόγησης της συμμόρφωσης των φορέων του ΣΔΕ προς τα κριτήρια που περιλαμβάνονται στα Παραρτήματα Ι της Χρηματοδοτικής Συμφωνίας και της Συμφωνίας Χορήγησης Δανείου.
- Οι Γενικές Διευθύνσεις Οικονομικών Υπηρεσιών (ΓΔΟΥ) που έχουν συσταθεί σε κάθε Υπουργείο και είναι επιφορτισμένες με την προστασία των οικονομικών συμφερόντων του Ελληνικού Δημοσίου και της Ευρωπαϊκής Ένωσης, τόσο κατά το στάδιο δημιουργίας των δαπανών, όσο και κατά το στάδιο πληρωμής αυτών, και εκτελούν έναν ολοκληρωμένο και καθολικό έλεγχο της νομιμότητας και της κανονικότητας των δαπανών και της συνολικής διαδικασίας, συνεργάζονται με την Υπηρεσία Συντονισμού και της παρέχουν έγγραφη βεβαίωση ανά τρίμηνο ότι οι πραγματοποιηθείσες πληρωμές τους στα έργα του ΤΑΑ, υπό την ευθύνη εκάστου Υπουργείου και τα οποία υλοποιούνται από τους φορείς αρμοδιότητας αυτού, καθώς και η χρήση των κονδυλίων σε σχέση με Δράσεις που υποστηρίζονται από τον μηχανισμό, συμμορφώνονται με τους εφαρμοστέους κανόνες και την αρχή της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης.
 - Το Ελεγκτικό Συνέδριο (ΕΣ), πέραν των αρμοδιοτήτων ελέγχου της διαχείρισης των δημοσίων πόρων που ασκεί δυνάμει του άρθρου 98 του Συντάγματος, ασκεί επιπλέον τις αρμοδιότητες που ειδικότερα ορίζονται στο άρθρο 200 του ν. 4820/2021 (Α' 130), αναφορικά με τα χρηματοδοτούμενα από το ΤΑΑ Έργα και Δράσεις.
 - Η Εθνική Αρχή Διαφάνειας που ορίστηκε ως η Ελληνική Υπηρεσία Συντονισμού Καταπολέμησης της Απάτης (AFCOS), σύμφωνα με την παρ. 5 του άρθρου 82 του ν.4622/19 και την παρ. 4 του άρθρου 3 του Καν. 883/2013., και αποτελεί το εθνικό σημείο υποδοχής καταγγελιών και για τα χρηματοδοτούμενα από το ΤΑΑ Έργα και Δράσεις.